

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีส่วนตน
ของ นายชัช ชลวร ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๕/๒๕๕๙

เรื่องพิจารณาที่ ๒/๒๕๕๙

วันที่ ๓๑ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๕๙

ประเด็นวินิจฉัย

ประเด็นที่หนึ่ง มีเหตุยกพรรคชาติสามัคคี ผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๓ เนื่องจากไม่ดำเนินการตามมาตรา ๘๒ หรือไม่

ประเด็นที่สอง ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารของพรรคผู้ถูกร้อง จะจัดแจ้งการจัดตั้ง พรรคการเมืองขึ้นใหม่หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือมีส่วนร่วมในการจัดแจ้งการจัดตั้ง พรรคการเมืองขึ้นใหม่อีกไม่ได้ภายในกำหนดห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๗ หรือไม่

ประเด็นที่สาม หัวหน้าพรรคและกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้องที่มีส่วนร่วม รู้เห็น หรือปล่อยให้ ละเลย หรือทราบถึงการกระทำความผิดแล้วมิได้ยับยั้ง หรือแก้ไขการกระทำความผิด อันจะต้องถูก เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดเวลาห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๘ หรือไม่

ความเห็น

ประเด็นที่หนึ่ง มีเหตุยกพรรคชาติสามัคคี ผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๓ เนื่องจากไม่ดำเนินการตามมาตรา ๘๒ หรือไม่

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบ สรุปได้ว่า ผู้ถูกร้องได้รับการจัดสรรเงินสนับสนุน ตามโครงการและแผนงานจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๖ และในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๗ โดยในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ผู้ถูกร้องได้รับการจัดสรร เงินสนับสนุนตามโครงการและแผนงาน จำนวน ๙ โครงการ จำนวนเงิน ๖๘๘,๒๘๐ บาท และผู้ถูกร้อง มีการเบิกจ่ายเงินสนับสนุนดังกล่าวทั้งหมดแล้ว ผู้ถูกร้องรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของ

พรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๕ และยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘๒ ซึ่งจากการตรวจสอบรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนปรากฏว่า รายงานการใช้จ่ายเงินและเอกสารหลักฐานประกอบการใช้จ่ายเงินสนับสนุนดังกล่าวไม่ครบถ้วน ผู้ร้องมีหนังสือลงวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๗ แจ้งให้ผู้ถูกร้องจัดส่งเอกสารหลักฐานเพิ่มเติมและส่งคืนเงินภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ผู้ถูกร้องได้รับหนังสือ ซึ่งผู้ถูกร้องได้รับหนังสือเมื่อวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๕๗ เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาที่ผู้ร้องกำหนด ผู้ถูกร้องมิได้ดำเนินการแต่อย่างใด ต่อมาผู้ถูกร้องมีหนังสือลงวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๕๗ แจ้งต่อผู้ร้องว่า ผู้ถูกร้องไม่สามารถดำเนินการได้ เนื่องจากเจ้าหน้าที่ของพรรคและคณะกรรมการบริหารพรรคไม่สามารถจัดประชุมเพื่อดำเนินการในเรื่องนี้ได้ เพราะขัดต่อประกาศของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ จึงขอเวลาส่งเอกสารหลักฐานและส่งเงินคืนออกไปก่อน ผู้ร้องได้มีหนังสือลงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๗ แจ้งให้พรรคการเมืองทราบว่าการเลือกตั้งได้มีมติในการประชุม ครั้งที่ ๗๑/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๗ เห็นชอบแนวทางการดำเนินกิจการของพรรคการเมืองว่า กองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองยังสามารถดำเนินการตรวจสอบค่าใช้จ่ายในการใช้เงินสนับสนุน และเรียกคืนเงินสนับสนุนสำหรับพรรคการเมืองที่ดำเนินการไม่ถูกต้อง และพรรคการเมืองมีหน้าที่ส่งคืนเงินสนับสนุนให้แก่กองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง และผู้ถูกร้องได้รับทราบแล้วเมื่อวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๕๗ ผู้ร้องจึงได้มีหนังสือลงวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ แจ้งให้ผู้ถูกร้องดำเนินการจัดส่งเอกสารหลักฐานเพิ่มเติมและคืนเงินสนับสนุนในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๕ อีกครั้งหนึ่งภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือ ซึ่งผู้ถูกร้องได้รับหนังสือเมื่อวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาที่ผู้ร้องกำหนด ผู้ถูกร้องไม่จัดส่งเอกสารหลักฐานประกอบการใช้จ่ายเงินสนับสนุนเพิ่มเติม และไม่คืนเงินแก่กองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองแต่อย่างใด ผู้ร้องจึงได้มีหนังสือลงวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๘ แจ้งให้ผู้ถูกร้องดำเนินการส่งคืนเงินสนับสนุนในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๕ รวมจำนวน ๒๐๘,๔๔๘ บาท ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือ ซึ่งผู้ถูกร้องได้รับหนังสือเมื่อวันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๕๘ ต่อมาผู้ถูกร้องมีหนังสือลงวันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๕๘ แจ้งต่อผู้ร้องว่า ผู้ถูกร้องเคยส่งเอกสารหลักฐานประกอบการใช้จ่ายเงินและส่งคืนเงินสนับสนุนแล้ว ส่วนค่าเช่าสำนักงานใหญ่ผู้ถูกร้องนั้นไม่ขอคืนเงินค่าเช่าดังกล่าว เนื่องจากการย้ายที่ตั้งสำนักงานต้องเป็นไปตามมติคณะกรรมการบริหารพรรค ผู้ถูกร้องจึงยึดถือตามมติพรรค ส่วนการส่งเงินคืนตามที่ผู้ร้องแจ้งนั้น ผู้ถูกร้องจำเป็นต้องประชุมคณะกรรมการบริหารพรรคและ

กรรมการสาขาพรรค หากคณะรักษาความสงบแห่งชาติอนุญาต จึงดำเนินการได้ ซึ่งผู้ร้องพิจารณา คำชี้แจงดังกล่าวของผู้ถูกร้องแล้วเห็นว่าผู้ถูกร้องยังไม่ได้ดำเนินการตามที่กล่าวอ้าง สำหรับค่าเช่าสำนักงานใหญ่ นั้น ในช่วงเดือนมกราคม ๒๕๕๕ ถึงเดือนเมษายน ๒๕๕๕ ผู้ร้องยังไม่ตอบรับการเปลี่ยนแปลง ที่ตั้งสำนักงานใหญ่ผู้ถูกร้อง จึงไม่สามารถเบิกจ่ายค่าเช่าได้ ส่วนการส่งเงินคืนที่ผู้ถูกร้องอ้างว่า ต้องประชุมคณะกรรมการบริหารพรรคและกรรมการสาขาพรรคนั้น ผู้ร้องได้ส่งหนังสือชี้แจงและผู้ถูกร้อง ทราบแล้วเมื่อวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๕๗ ผู้ร้องจึงได้มีหนังสือลงวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๕๘ แจ้งให้ ผู้ถูกร้องดำเนินการส่งคืนเงินสนับสนุนแก่กองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองตามหนังสือของผู้ร้อง ลงวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๘ ซึ่งผู้ถูกร้องได้รับหนังสือเมื่อวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๘ เมื่อพ้นกำหนด ระยะเวลาที่ผู้ร้องกำหนด ผู้ถูกร้องมิได้ดำเนินการแต่อย่างใด

สำหรับในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๖ ผู้ถูกร้องได้รับการจัดสรรเงินสนับสนุนตามโครงการและ แผนงาน จำนวน ๙ โครงการ จำนวนเงิน ๗๔๗,๔๔๐ บาท และผู้ถูกร้องมีการเบิกจ่ายเงินสนับสนุน ดังกล่าวทั้งหมดแล้ว ผู้ถูกร้องรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๖ และยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘๒ ซึ่งจากการตรวจสอบรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนปรากฏว่า รายงาน การใช้จ่ายเงินและเอกสารหลักฐานประกอบการใช้จ่ายเงินสนับสนุนดังกล่าวไม่ครบถ้วน ผู้ร้องมีหนังสือ ลงวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ แจ้งให้ผู้ถูกร้องจัดส่งเอกสารหลักฐานเพิ่มเติมและส่งคืนเงินภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ผู้ถูกร้องได้รับหนังสือ ซึ่งผู้ถูกร้องได้รับหนังสือเมื่อวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ ผู้ถูกร้องมีหนังสือลงวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๕๗ แจ้งต่อผู้ร้องว่า ผู้ถูกร้องไม่สามารถดำเนินการได้ เนื่องจากประกาศของคณะรักษาความสงบแห่งชาติห้ามพรรคการเมืองจัดประชุม ผู้ร้องมีหนังสือลงวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๕๘ แจ้งว่าผู้ร้องได้มีหนังสือลงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๗ แจ้งพรรคการเมืองทราบ เกี่ยวกับแนวทางการดำเนินการของพรรคการเมืองซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งได้มีมติเห็นชอบเมื่อวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๗ แล้ว และผู้ถูกร้องได้รับทราบแล้วเมื่อวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๕๗ จึงให้ ผู้ถูกร้องดำเนินการจัดส่งเอกสารหลักฐานเพิ่มเติมและส่งคืนเงินสนับสนุนในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๖ ภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือ ซึ่งผู้ถูกร้องได้รับหนังสือเมื่อวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๕๘ ต่อมาผู้ถูกร้อง มีหนังสือลงวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ แจ้งต่อผู้ร้องว่า ผู้ถูกร้องอยู่ระหว่างการขออนุญาต คณะรักษาความสงบแห่งชาติเพื่อจัดประชุมคณะกรรมการบริหารพรรค จึงเป็นเหตุให้ไม่อาจจัดส่งเอกสาร

หลักฐานและส่งคืนเงินได้ทันตามเวลาที่กำหนด ผู้ร้องจึงมีหนังสือลงวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ แจ้งว่าข้อกล่าวอ้างของผู้ถูกร้องฟังไม่ขึ้น จึงให้ผู้ถูกร้องดำเนินการจัดส่งเอกสารหลักฐานเพิ่มเติมและคืนเงินสนับสนุนในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๖ ภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือ ซึ่งผู้ถูกร้องได้รับหนังสือเมื่อวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ ผู้ถูกร้องมีหนังสือลงวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๕๘ ส่งเอกสารหลักฐานประกอบการใช้จ่ายเงินสนับสนุนในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๖ เพิ่มเติมและชี้แจงต่อผู้ร้องว่าการเรียกเงินคืนตามโครงการค่าเช่าอินเทอร์เน็ตสำนักงานใหญ่ ไม่ชอบ ส่วนส่งคืนเงินตามโครงการค่าใช้จ่ายไปรษณียากรของสำนักงานใหญ่และโครงการค่าใช้จ่ายในการจัดอบรมสัมมนาจะได้ดำเนินการส่งคืนเงินภายในเดือนเมษายน ๒๕๕๘ ผู้ร้องจึงมีหนังสือลงวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๕๘ แจ้งให้ผู้ถูกร้องคืนเงินสนับสนุนในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๖ จำนวน ๒๗,๕๘๓.๙๓ บาท ภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ ได้รับหนังสือ ซึ่งผู้ถูกร้องได้รับหนังสือเมื่อวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๘ เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาที่ผู้ร้องกำหนด ผู้ถูกร้องมิได้ดำเนินการแต่อย่างใด

สำหรับในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๗ ผู้ถูกร้องได้รับการจัดสรรเงินสนับสนุนตามโครงการและแผนงาน จำนวน ๑๐ โครงการ จำนวนเงิน ๘๖๙,๔๔๐ บาท และผู้ถูกร้องมีการเบิกจ่ายเงินสนับสนุน ๒ งวด รวมเป็นเงิน ๖๒๑,๗๖๐ บาท ผู้ถูกร้องรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๗ และยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘๒ ซึ่งจากการตรวจสอบรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนปรากฏว่า รายงานการใช้จ่ายเงินและเอกสารหลักฐานประกอบการใช้จ่ายเงินสนับสนุนดังกล่าวไม่ครบถ้วน ผู้ร้องมีหนังสือลงวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๘ แจ้งให้ผู้ถูกร้องส่งคืนเงินจำนวน ๒๓,๔๓๒.๒๖ บาท และส่งเอกสารหลักฐานเพิ่มเติม หากไม่สามารถส่งได้ให้ส่งคืนเงินจำนวน ๒๒,๘๐๐ บาท ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ผู้ถูกร้องได้รับหนังสือ ซึ่งผู้ถูกร้องได้รับหนังสือเมื่อวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๕๘ เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาที่ผู้ร้องกำหนด ผู้ถูกร้องมิได้ดำเนินการแต่อย่างใด

ในชั้นการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ถูกร้องไม่ได้ชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาหรือแสดงหลักฐานเกี่ยวกับการไม่ดำเนินการตามมาตรา ๘๒ ตามที่ผู้ร้องอ้าง

เห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘๒ บัญญัติให้พรรคการเมืองที่ได้รับเงินสนับสนุนต้องใช้จ่ายเงินสนับสนุนให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในส่วนที่ ๔ การสนับสนุนพรรคการเมืองโดยรัฐ และส่วนที่ ๕ การใช้จ่ายของพรรคการเมือง และจะต้องจัดทำ

รายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินให้ถูกต้องตามความเป็นจริง และยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคมของปีถัดไป และให้นำความในมาตรา ๔๒ วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม

เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้ถูกร้องรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๖ และในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๗ ต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในกำหนดเวลาตามมาตรา ๘๒ แต่รายงานดังกล่าวเป็นรายงานที่มีเอกสารหลักฐานประกอบการใช้จ่ายเงินไม่ครบถ้วน ผู้ร้องจึงอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘๒ ประกอบมาตรา ๔๒ วรรคสอง สั่งให้ผู้ถูกร้องส่งเงินคืนและส่งเอกสารหลักฐานประกอบการใช้จ่ายเงินสนับสนุนเพิ่มเติม หากไม่สามารถจัดส่งเอกสารหลักฐานได้ ก็ให้ส่งคืนเงินสนับสนุน ปรากฏว่า ผู้ถูกร้องไม่ได้ชี้แจง ไม่ได้ส่งคืนเงินสนับสนุน และไม่ได้จัดส่งเอกสารหลักฐานประกอบการใช้จ่ายเงินเพิ่มเติมให้ครบถ้วนภายในระยะเวลาที่ผู้ร้องกำหนดตามมาตรา ๘๒ ประกอบมาตรา ๔๒ วรรคสอง ในชั้นการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ถูกร้องไม่ได้ชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาหรือแสดงหลักฐานเกี่ยวกับการไม่ดำเนินการตามมาตรา ๘๒ ตามที่ผู้ร้องอ้าง ในข้อนี้เห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘๒ บัญญัติให้พรรคการเมืองที่ได้รับเงินสนับสนุนจะต้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินให้ถูกต้องตามความเป็นจริง ซึ่งรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนต้องมีเอกสารหลักฐานประกอบการใช้จ่ายเงินเพื่อให้คณะกรรมการการเลือกตั้งสามารถตรวจสอบได้ว่าการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคผู้ถูกร้องได้ใช้จ่ายเงินสนับสนุนถูกต้องตามความเป็นจริงหรือไม่ หากไม่ได้รายงาน ผู้ร้องมีอำนาจสั่งให้หัวหน้าพรรคการเมืองรายงาน ดังนี้ หัวหน้าพรรคผู้ถูกร้องจึงมีหน้าที่ปฏิบัติให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ ทั้งผู้ร้องได้ให้โอกาสผู้ถูกร้องส่งคืนเงินสนับสนุนและส่งเอกสารหลักฐานประกอบการใช้จ่ายเพิ่มเติม หากไม่สามารถจัดส่งเอกสารหลักฐานได้ ก็ให้ส่งคืนเงิน แต่ผู้ถูกร้องก็ยังเพิกเฉย จึงถือว่าผู้ถูกร้องไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘๒ และการกระทำของผู้ถูกร้องที่ไม่รายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองตามที่ผู้ร้องสั่งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๔๒ วรรคสอง เป็นการกระทำที่ไม่ปรากฏข้อขัดข้องที่จะเป็นเหตุให้ไม่อาจรายงานได้ตามกำหนด หรือหากมีเหตุขัดข้องเกิดขึ้น ผู้ถูกร้องได้แก้ไขหรือได้แจ้งเหตุขัดข้องแก่ผู้ร้องเพื่อที่จะดำเนินการให้ถูกต้องตามบทบัญญัติ

ของกฎหมาย จึงเป็นการกระทำที่ไม่มีเหตุผลอันสมควร กรณีจึงมีเหตุที่จะสั่งยุบพรรคผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๓ ประกอบ มาตรา ๘๒ และมาตรา ๔๒ วรรคสอง

ประเด็นที่สอง ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารของพรรคผู้ถูกร้อง จะจัดแจ้งการจัดตั้ง พรรคการเมืองขึ้นใหม่หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือมีส่วนร่วมในการจัดแจ้งการจัดตั้ง พรรคการเมืองขึ้นใหม่อีกไม่ได้ภายในกำหนดห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๗ หรือไม่

เห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๗ บัญญัติว่า ในกรณีที่พรรคการเมืองต้องยุบเพราะเหตุอันเนื่องมาจากการฝ่าฝืนมาตรา ๔๒ วรรคสอง หรือมาตรา ๘๒ หรือต้องยุบตามมาตรา ๙๔ ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารของพรรคการเมือง ที่ถูกยุบไป จะจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่ หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือมีส่วนร่วมในการจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่อีกไม่ได้ ทั้งนี้ ภายในกำหนดห้าปีนับแต่วันที่ พรรคการเมืองนั้นต้องยุบไป บทบัญญัติดังกล่าวเป็นบทบัญญัติกำหนดผลของการฝ่าฝืนการกระทำที่ กฎหมายบัญญัติ ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญไม่สามารถใช้ดุลพินิจสั่งเป็นอย่างอื่น ดังนั้น เมื่อพรรคผู้ถูกร้องต้อง ถูกยุบไปเพราะเหตุอันเนื่องมาจากการฝ่าฝืนมาตรา ๘๒ แล้ว ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการบริหาร ของพรรคผู้ถูกร้อง ตามประกาศนายทะเบียนพรรคการเมือง เรื่อง ตอบรับการเปลี่ยนแปลง กรรมการบริหารพรรคชาติสามัคคี ลงวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๕๕ เรื่อง ตอบรับการเปลี่ยนแปลง ข้อบังคับพรรคและกรรมการบริหารพรรคชาติสามัคคี ลงวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๕ เรื่อง ตอบรับ การเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรคชาติสามัคคี ลงวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ เรื่อง ตอบรับ การเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการบริหารพรรคชาติสามัคคี ลงวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๕๖ เรื่อง ตอบรับ การเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการบริหารพรรคชาติสามัคคี ลงวันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๕๖ เรื่อง ตอบรับ การเปลี่ยนแปลงรายการที่ได้ประกาศไว้ในราชกิจจานุเบกษา ลงวันที่ ๓ กันยายน ๒๕๕๖ และเรื่อง ตอบรับการเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรคชาติสามัคคี ลงวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๗ จะจัดแจ้ง การจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือมีส่วนร่วมในการจัดแจ้ง การจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่อีกไม่ได้ภายในกำหนดห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรค ผู้ถูกร้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๗

ประเด็นที่สาม หัวหน้าพรรคและกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้องที่มีส่วนร่วม รู้เห็น หรือปล่อยปละละเลย หรือทราบถึงการกระทำดังกล่าวแล้วมิได้ยับยั้ง หรือแก้ไขการกระทำดังกล่าว อันจะต้องถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดเวลาห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคผู้ถูกร้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๘ หรือไม่

เห็นว่า พรรคการเมืองมีหน้าที่จัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินให้เป็นไปตามมาตรา ๘๒ หน้าที่ตั้งกล่าวกระทำโดยคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินกิจการของพรรคการเมืองให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ กฎหมาย ข้อบังคับพรรคการเมือง และมติที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมือง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๑๗ วรรคหนึ่ง และกรรมการบริหารพรรคการเมืองต้องรับผิดชอบร่วมกันในบรรดามติของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง และในการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง ตามข้อบังคับพรรคการเมืองและพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ตามมาตรา ๑๗ วรรคสาม คดีนี้ผู้ถูกร้องไม่รายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๖ และในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๗ ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘๒ โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร เมื่อหัวหน้าพรรคและกรรมการบริหารพรรคซึ่งเป็นคณะกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้องไม่ได้ชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาหรือแสดงพยานหลักฐานหักล้างคำร้องของผู้ร้องเกี่ยวกับการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งกรณีจึงปรากฏหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่า หัวหน้าพรรคและกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้องมีส่วนร่วมรู้เห็น หรือปล่อยปละละเลย หรือทราบถึงการกระทำดังกล่าวแล้วมิได้ยับยั้ง หรือแก้ไขการกระทำดังกล่าว ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘๒ ดังนั้น หัวหน้าพรรคและกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้องตามประกาศนายทะเบียนพรรคการเมือง เรื่องตอบรับการเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรคชาติสามัคคี ลงวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๕๕ เรื่องตอบรับการเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคและกรรมการบริหารพรรคชาติสามัคคี ลงวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๕ เรื่องตอบรับการเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรคชาติสามัคคี ลงวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ เรื่องตอบรับการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการบริหารพรรคชาติสามัคคี ลงวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๕๖ เรื่องตอบรับการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการบริหารพรรคชาติสามัคคี ลงวันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๕๖ เรื่องตอบรับการเปลี่ยนแปลงรายการที่ได้ประกาศไว้ในราชกิจจานุเบกษา ลงวันที่ ๓ กันยายน

๒๕๕๖ และเรื่อง ตอบรับการเปลี่ยนแปลงกรมการบริหรพรรคชาติสามัคคี ลงวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๗ จึงต้องถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดเวลาห้าปีนับแต่วันที่ม้คำสั่งให้ยุบพรรคผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๘

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีคำสั่งให้ยุบพรรคชาติสามัคคี ผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๓ ประกอบมาตรา ๘๒ และมาตรา ๔๒ วรรคสอง และให้ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรมการบริหรของพรรคผู้ถูกร้อง จะจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่หรือเป็นกรมการบริหรพรรคการเมือง หรือมีส่วนร่วมในการจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่อีกไม่ได้ ภายในกำหนดห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคผู้ถูกร้องตามมาตรา ๙๗ และเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคและกรมการบริหรพรรคผู้ถูกร้อง มีกำหนดเวลาห้าปีนับแต่วันที่ม้คำสั่งให้ยุบพรรคผู้ถูกร้องตามมาตรา ๙๘

นายชัช ชลวร

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ